

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
SERVICIUL NAȚIONAL DE EVALUARE ȘI EXAMINARE
LICEE DE ARTĂ, MUZICĂ, COREGRAFIE ȘI ARTA ACTORULUI

ISTORIA MUZICII, ISTORIA BALETULUI, ISTORIA TEATRULUI

BACALAUREAT 2007

I. Statutul disciplinei

În cadrul examenului de bacalaureat 2007, istoria muzicii, teatrului și baletului constituie probă la alegere din aria curriculară specifică profilului și specializării din cadrul filierei vocaționale și constituie probă scrisă.

II. Competențe de evaluat

Istoria muzicii, teatrului și baletului se înscrie în rândul disciplinelor de strictă specialitate, ce se adresează elevilor de la liceele de artă.

Competențele de evaluat:

- utilizarea noțiunilor istorice specifice menționate în curriculum;
- corelarea unor noțiuni cu fapte istorice;
- interpretarea unor evenimente istorice marcante și prezentarea personalităților epocii respective care au condus la dezvoltarea artelor;
- recunoașterea, și analizarea unor informații furnizate de surse istorice;
- compararea unor opinii diferite privind încadrarea stilistică a creatorilor reprezentativi;
- descrierea și explicarea unor fapte și fenomene istorice prin raportarea la curentul epocii respective ;
- utilizarea corectă și adecvată a limbajului specific;
- operarea cu analogii stilistice și creative între arte, în perspectivă interdisciplinară;

1. PROGRAMA PENTRU ISTORIA MUZICII

A. ISTORIA MUZICII UNIVERSALE

Conținuturi:

1. Antichitatea greco-romană: semnificație privind evoluția ideilor estetice în cadrul spiritualității europene.
2. Cultura muzicală medievală bizantină; importanța acesteia privind specificul muzicii ortodoxe la români. Evoluția gândirii muzicale a Evului Mediu în apusul Europei, de la “cantus planus” gregorian, până la momentul apariției polifoniei (Ars antiqua). Muzica laică a Evului Mediu creația muzical-poetică, trubaduri, trouveri, minnesengeri.
3. Renașterea muzicală (caracteristici și cronologia perioadei) debutul epocii moderne în spiritualitatea europeană; dezvoltarea profesionalismului; genuri muzicale caracteristici; madrigalul, motetul, missa. “Ars nova”, școala franco-flamandă (caracteristici, reprezentanți, importanță). Apariția operei. Camerata florentină și Monteverdi.
4. Stilul instrumental concertant în creația secolului al XVII-lea și începutul secolului al XVIII-lea (creatori ai preclasicismului muzical A.Vivaldi, J.Ph.Rameau, D.Scarlatti etc.).

- J.S.Bach – creația instrumentală, importanța temperanței sonore, creația vocal-instrumentală de operă barocă. (Purcelle, Häendel).
5. Premise ale apariției clasicismului muzical (D.Scarlatti, fii lui J.S.Bach, Școala de la Mannheim). Forma de “sonată” (semnificație) evoluția simfoniei și a cvartetului clasic (J.Haydn); muzica simfonică și de operă (W.A.Mozart); simfonismul, sinteza clasică, premise romantice (L.van Beethoven).
 6. Romantismul: încadrarea în epocă, trăsături generale, forme și genuri predilecte, evoluția și perfecționarea instrumentelor, importanța pianului, virtuozitatea instrumentală. Școlile muzicale naționale; compozitori reprezentativi (cu precădere Fr.Schubert, H. Berlioz, R.Schumann, F.Chopin, Fr.Liszt, J.Brahms, P.I.Ceaikovski, G.Verdi, R.Wagner).
 7. Diversitatea stilistică la sfârșitul sec. al XIX-lea și începutul sec.XX; impresionism, post-romantism, expresionism, compozitori reprezentativi (în special C.Debussy, R.Strauss, A. Schönberg și noua școală vieneză). Avangarda muzicală contemporană; multitudinea orientărilor stilistice ale secolului nostru (de la neoclasicism la muzica concretă și electronică; aleatorismul, constructivismul, sisteme muzicale de sinteză, compozitori reprezentativi I.Stravinski, B.Bartok, O.Messiaen, K. Stockhausen, P. Boulez, Y. Xenakis, J. Cage ș.a.).

B. ISTORIA MUZICII ROMÂNEȘTI

1. G. Enescu – creator și interpret; național și universal în opera compozitorului
2. Creatori români în perioada interbelică (M. Jora, P. Constantinescu ș.a.)
3. Direcții și semnificații în creația muzicală românească din a doua jumătate a sec.XX (A. Stroe, Șt. Niculescu, I. Olah, A.Vieru, W. Berger ș.a.)
4. Genuri muzicale predilecte (coral, cameral, simfonic, operă) în muzica secolului XX și compozitori reprezentativi.

NOTĂ:

Structura de subiecte pentru disciplina *Istoria muzicii și Istoria teatrului* va conține obligatoriu și minimum un item reprezentând fragmente muzicale/literare de referință din lucrările compozitorilor/dramaturgilor indicați în programa de bacalaureat, pentru a fi recunoscute în sistem grilă.

2. PROGRAMA PENTRU ISTORIA BALETULUI

Conținuturi:

1. Dansul în Grecia Antică:
 - dansul alături de muzică și poezie
 - felurile dansului antic grecesc
2. Nașterea și fundamentarea baletului
 - Ballet comique de la reine. Epoca lui Ludovic al XIV-lea. Academia de dans; Lully, Molière – comedia balet.
3. J. G. Noverre – reformator și teoretician al baletului “Scrisori despre dans și balet”.
4. Baletul în epoca romantică
 - climatul romantic; F.Taglioni, “La Silphide”. Caractererele artei noi. F.Elsser, C.Grisi și “Gissele”. Rolul celor trei dansatoare în evoluția baletului.

- J.Perrot, J.Mazilier, A. S.Saint-Leon, C.Blasis. Caracterele baletului în perioada romantică până la sfârșitul sec.XIX în Franța, Italia, Danemarca.
- A.Bournonville. Baletul în Rusia. Înființarea școlilor imperiale și regale de dans. Coregrafi.
- P.I.Ceaikovski și noua orientare în muzica de balet: “Frumoasa din pădurea adormită”, “Lacul lebedelor”, “Spărgătorul de nuci”.
- Marius Petipa, personalitate artistică și creatoare.
- 5. Precursorii modernismului și contribuția lor la dezvoltarea baletului
Loie Fuller, Isadora Duncan, E.Dalcroze
- 6. S. Diaghilev și “Baletetele ruse”. Coregrafi, compozitori, interpreți, baletetele.
- 7. Perioada experimentală în baletul contemporan.
- suprarealismul în balet. I.Stravinski, Serge Lifar și neoclasicismul.
- 8. Expresionismul german.
- premisele apariției curentului artistic
- reprezentanții expresionismului și discipolii acestora
- 9. Baletul post-modern. Baletul contemporan.
- tehnică, expresie în baletul american, olandez., Coregrafi și interpreți.
- 10. Baletul în România:
- evoluție, coregrafi, compozitori, interpreți
- Floria Capsali-fondator de școală națională
- baletete românești

3. PROGRAMA PENTRU ISTORIA TEATRULUI

3. A. ISTORIA TEATRULUI UNIVERSAL

Continuturi:

1. Antichitatea greacă: - tragedia, la alegere o opera: - Eschil - "Orestia"
- "Prometeu înlanțuit"
- Sofocle - "Oedip Rege"
- "Antigona"
- Euripide - "Medeea"
- comedia - Aristofan - "Broastele"
2. Teatrul latin - Plaut - "Ulcica" și "Soldatul fanfaron" - la alegere
3. Teatrul medieval - Misterele
4. Comedia dell'Arte, Renasterea
5. Lope de Vega - "Fantana turmelor" și "Cainele gradinarului" - la alegere
6. William Shakespeare - drama istorică - "Richard al III-lea" Hamlet
- comedia fantastică “Visul unei nopți de vară”
7. Clasicismul francez - Corneille - "Cidul"
- Racine - "Fedra"
- Moliere - "Avarul" și "Don Juan" - la alegere
8. Teatrul secolului al XVIII-lea - Marivaux - o piesă
- Beaumarchais - o piesă
9. C. Goldoni - "Hangita" și "Sluga la doi stapani" - la alegere
10. Teatrul romantic - V.Hugo - "Hernani"
11. Comedia socială rusă la începutul secolului al XIX-lea - N. Gogol "Revizorul"
12. Teatrul realist - A. P. Cehov "Pescarusul"
- B.Shaw - "Pygmalion"
- H.Ibsen - "Nora"

13. Strindberg - "Dansul Mortii" și "Domnișoara Julia" , la alegere
14. Teatrul contemporan
 - a) teatrul poetic - J. Giradoux - "Electra"
 - b) teatrul absurdului - Eugen Ionescu - "Cantareata cheala"
 - c) teatrul american - E. O'Neill - "Din jale se intrupeaza Electra"

3. B. ISTORIA TEATRULUI ROMANESC

Continuturi:

1. Inceputurile dramaturgiei romanesti - secolul al XIX-lea
- Vasile Alecsandri - "Chirita in provincie"
2. B.P. Hasdeu - "Razvan si Vidra"
3. Al. Davila - "Vlaicu-Voda"
4. I.L. Caragiale - "O scrisoare pierduta"
5. B. St. Delavrancea - "Apus de soare"
6. T. Musatescu - "Titanic vals"
7. C. Petrescu - "Jocul ielelor" și "Act venetian" , la alegere
8. L. Blaga - "Mesterul Manole"
9. M. Sebastian - "Steaua fara nume"
10. M. Sorescu - "Raceala"
11. T. Mazilu - "Prostii sub clar de luna"

Bibliografie

Istoria teatrului universal - Ovidiu Drâmba
Istoria culturii și civilizației - Ovidiu Drâmba
Istoria teatrului universal - Ion Zamfirescu, vol. I-III, Ed. Pentru Literatura Universala
Istoria teatrului universal – Vido Pandolfi, vol. I-IV, Ed. Meridiane
Termeni-cheie ai analizei teatrului – Anne Ubersfeld, Ed. Institutului European, 1999
Panorama dramaturgiei universale – Ion Zamfirescu, Ed. Aius, Craiova, 1999
Istoria teatrului românesc - Mihai Vasiliu
Istoria literaturii universale – Ion Zamfirescu, Margareta Dolinescu, vol. I, EDP
Istoria teatrului în România, vol. I-III, Ed. Academiei, 1965, București
Teatrul românesc – Ioan Masoff, Ed. Pentru Literatură
Istoria literaturii dramatice românești și a artei spectacolului - Virgil Brădățeanu, EDP, 1979, București

*** Alte cursuri, prelegeri, studii de specialitate

MUZICĂ, COREGRAFIE, ARTA ACTORULUI – PROBE PRACTICE

I. STATUTUL DISCIPLINEI

În cadrul examenului de bacalaureat 2007, proba practică pentru muzică, coregrafie și arta actorului, constituie probă la alegere din aria curriculară specifică profilului și specializării din cadrul filierei vocaționale.

II. COMPETENȚE DE EVALUAT

- redarea corectă a textului/partiturii, cu elementele tehnice, stilistice și interpretative ale repertoriului;
- elaborarea fundamentului teoretic al repertoriului specific;

- realizarea calității artistice în interpretarea repertoriului specific profilului studiat;
- valorificarea potențialului personal și creativ în actul interpretativ;
- comunicarea artistică în perspectiva relației interpret-public.

1. MUZICĂ – proba practică

I. Secția instrumentală (pian și instrumente orchestrale simfonice instrumente populare)

A) un studiu – din programa de liceu;

B) două lucrări la alegere, diferite ca stil, caracter, formă – din programa de liceu – diferențiate pentru pian și instrumentele orchestrale simfonice și instrumente populare;

C) citire la prima vedere – minimum 12 măsuri, de dificultate medie. Proba C) se va desfășura astfel:

În ziua probei, comisia elaborează **un număr de subiecte** egal cu cel puțin jumătate din numărul candidaților. Pentru fiecare instrument, subiectele vor fi de același nivel. În ziua examenului, candidatul va extrage un bilet din cele pregătite de comisie.

Pentru evaluarea probei practice (proba de recital, respectiv A și B), se va ține cont de următoarele criterii:

- fidelitatea respectării textului
- realizare tehnică
- realizare stilistică
- expresivitate, creativitate (nota personală)

Aprecierea se va face conform baremului probei.

Pentru evaluarea probei C), se va ține cont de următoarele criterii:

- fidelitatea respectării textului
- realizare tehnică
- realizare stilistică

Pentru fiecare candidat, timpul maxim acordat este de maximum 30 de minute.

Aprecierea se va face conform baremului probei.

Nota la proba practică se calculează ca medie aritmetică cu două zecimale, fără rotunjire, din notele acordate la probele A, B, C.

NOTĂ:

Pentru absolvenții care au avut ca disciplină principală de specialitate muzică de jazz-muzică ușoară (instrumentală sau vocală), proba practică va avea următorul conținut:

A. un studiu (din programa de liceu);

B. o lucrare la alegere din repertoriul specific și o improvizație de maxim 3 minute pe o temă dată de comisie (pentru instrumente) sau o lucrare la indicația comisiei dintr-un repertoriu alcătuit din 5 lucrări pregătite de candidat (pentru muzică de jazz – muzică ușoară);

C. citire la prima vedere la fel ca la punctul C.I de la secția Instrumentală, respectiv solfegiu la prima vedere, la fel ca la punctul B.IV de la secția Canto popular.

Pentru evaluarea probei A. (proba de recital) și a probei B, se va ține cont de criteriile de la punctul I – secția Instrumentală.

Metodologia de desfășurare precum și evaluarea probei C va fi aceeași ca la pct. I de la secția Instrumentală, respectiv pct. B.IV de la secția Canto popular.

Aprecierea se va face conform baremului probei.

Nota la proba practică se calculează ca medie aritmetică cu două zecimale, fără rotunjire, din notele acordate la probele A, B, C.

II. Secția teoretică

A) Auz muzical

- 1 interval simplu consonant și disonant;
- 1 interval compus (până la cvintadecima inclusiv);
- 1 trison în poziție strânsă;
- 1 trison în poziție largă;

Pentru evaluarea probei **A.**, recunoașterea corectă a intervalelor se poate realiza din trei încercări. Fiecare interval recunoscut, va fi apreciat conform baremului probei.

B) Solfegiu la prima vedere, de 12 măsuri de 2, 3 sau 4 timpi, în cheile sol și fa, în tonalități cu maximum 3 alterații constitutive, cu salturi de maximum decimă mare, cu maximum 4 durate pe timp, cu elemente de conflict metro-ritmic: sincope, contratimpi, anacruze, cu inflexiuni modulatorii și modulații pasagere la tonalități apropiate – o cvintă ascendentă, respectiv descendentă, la relativă, la omonimă.

Se va analiza solfegiul în plan melodic și ritmic.

Pentru evaluarea probei **B.**, se va ține cont de următoarele criterii:

- intonarea corectă
- execuția corectă din punct de vedere ritmic
- analiză corectă din punct de vedere teoretic

Aprecierea se va face conform baremului probei

C) Dicteu:

- 1) dictat melodic de 12 măsuri, de complexitate și conținut similare celor de la proba de solfegiu;
- 2) dictat armonic la 4 voci de 8 măsuri, în tonalități majore, cu maximum 2 alterații constitutive, cu acorduri placate, cu valori de pătrimi, doimi și note întregi.

Pentru evaluarea probei C), se va ține cont de următoarele criterii:

- notarea corectă a înălțimilor
- notarea corectă a duratelor

Aprecierea se va face conform baremului probei

Pentru candidații *Secției Teoretice*, timpul maxim alocat fiecărui candidat, este după cum urmează:

- proba A) 5 minute
- proba B) 10 minute
- proba C) 2 ore

Nota la proba practică se calculează ca medie aritmetică cu două zecimale, fără rotunjire, din notele acordate la probele A, B, C.

III. Secția canto clasic

A) trei lucrări cuprinzând o arie antică, un lied și o piesă românească în tonalitatea și limba originală;

B) solfegiu la prima vedere în cheile sol și fa într-o tonalitate cu 1 până la 2 alterații constitutive, cu inflexiuni modulatorii, conținând intervale simple, într-una din măsurile de 2, 3 sau 4 timpi cu formule ritmice accesibile (triolete, sincope, contratimpi).

C) Se va analiza solfegiul în plan melodic și ritmic.

Pentru evaluarea probei practice (proba de recital, respectiv **A.**), se va ține cont de următoarele criterii:

- fidelitatea respectării textului
- realizare tehnică
- realizare stilistică
- expresivitate, creativitate (nota personală)

Aprecierea se va face conform baremului probei

Proba **B**, se va desfășura astfel:

În ziua probei, comisia elaborează un număr de subiecte egal cu cel puțin jumătate din numărul candidaților. Pentru fiecare candidat, subiectele vor fi de același nivel. În ziua examenului, candidatul va extrage un bilet din cele pregătite de comisie.

Pentru secția canto clasic, comisia va fi alcătuită dintr-un profesor de specialitate canto și un profesor de teorie-solfegiu-dicteu.

Pentru evaluarea probei **B**) și **C**), se va ține cont de următoarele criterii:

- intonarea corectă;
- execuția corectă din punct de vedere ritmic;
- analiză corectă din punct de vedere teoretic;

Aprecierea se va face conform baremului probei.

Nota la proba practică se calculează ca medie aritmetică cu două zecimale, fără rotunjire, din notele acordate la probele **A**, **B**, **C**.

IV. Secția canto popular

A) trei lucrări cuprinzând o doină sau baladă și 2 melodii populare în ritmuri diferite din zona de proveniență a candidatului.

B) solfegiu la prima vedere în cheile sol și fa într-o tonalitate cu 1 până la 2 alterații constitutive, cu inflexiuni modulatorii, conținând intervale simple, într-una din măsurile de 2, 3 sau 4 timpi cu formule ritmice accesibile (triolete, sincope, contratimpi).

C) Se va analiza solfegiul în plan melodic și ritmic.

Pentru evaluarea probei practice (proba de recital, respectiv **A**.), se va ține cont de următoarele criterii:

- fidelitatea respectării textului;
- realizare tehnică;
- realizare stilistică;
- expresivitate, creativitate (nota personală).

Aprecierea se va face conform baremului probei.

Proba **B**) se va desfășura astfel:

În ziua probei, comisia elaborează un număr de subiecte egal cu cel puțin jumătate din numărul candidaților. Pentru fiecare candidat, subiectele vor fi de același nivel. În ziua examenului, candidatul va extrage un bilet din cele pregătite de comisie.

Pentru evaluarea probei **B**) și **C**), se va ține cont de următoarele criterii:

- intonarea corectă;
- execuția corectă din punct de vedere ritmic;
- analiză corectă din punct de vedere teoretic;

Aprecierea se va face conform baremului probei.

Pentru candidații secției Canto (clasic și popular), timpul maxim alocat fiecărui candidat, este după cum urmează:

- proba **A**) - 20 de minute
- proba **B**) și **C**) - 15 minute

Nota la proba practică se calculează ca medie aritmetică cu două zecimale, fără rotunjire, din notele acordate la probele **A**, **B**, **C**.

2. COREGRAFIE – proba practică

Pentru candidații grupei (a)

A) Repertoriu – fragmente coregrafice din repertoriul coregrafilor W. Forsythe, J. Kilian, Mat-Ek. Elevul va interpreta partitura din biletul extras la examen și va analiza teoretic forma, conținutul și integrarea acesteia în spectacolul din care face parte.

Pentru candidații grupei (b)

A) Repertoriu – variații clasice. Din repertoriul de trei variații clasice impuse, elevul va interpreta partitura din biletul extras la examen și va analiza teoretic forma, conținutul și integrarea acesteia în spectacolul din care face parte.

Variațiile impuse sunt:

Fete: P. I. Ceaikovsky: “Frumoasa din pădurea adormită” - actul I

L. Minkus: “Don Quijote” - actul III

A. Adam: “Gissele” - actul I (variantea Gisselei)

Băieți L. Minkus: “Don Quijote”- actul III

R. Drigo: “Corsarul “ - actul II

P. I. Ceaikovsky “ Lacul lebedelor” - actul III

Pentru evaluare probei practice pentru coregrafie, atât pentru candidații grupei (a) cât și pentru candidații grupei (b), se va ține cont de următoarele criterii:

- tehnic – gradul de dificultate al execuției
- artistic – fidelitate stilistică, expresivitate, muzicalitate
- analiză corectă din punct de vedere teoretic

Pentru candidații secției Coregrafie (grupa a și b), timpul maxim alocat fiecărui candidat este de 15 de minute.

Aprecierea se va face conform baremului probei.

Nota la proba practică se calculează ca medie aritmetică cu două zecimale, fără rotunjire, din notele acordate la proba A.

Notele acordate la probele A, B, C pentru muzică, respectiv A, pentru coregrafie, precum și nota finală a probei practice sunt consemnate în borderouri cu rubricație corespunzătoare specialității. Aceste documente vor fi pregătite de către comisia de examen, înainte de începerea probei practice.

NOTĂ:

Probele practice pentru muzică, coregrafie și teatru nu se susțin cu public.

La probele practice nu se admit contestații, cu excepția probei scrise la dicteu melodic și armonic.

Inspectoratele școlare vor asigura condiții adecvate desfășurării probelor practice.

3. ARTA ACTORULUI – probă practică

A. Lectura la prima vedere a unui text (lectura albă, lectura logică, nuanțare în funcție de diferite stări psihice indicate de comisie).

B. Improvizație liberă cu 1-3 obiecte și o stare sufletească. Obiectele vor fi alese prin din numărul de obiecte fixate de comisie.

C. Recital din texte cuprinse în repertoriul personal (maximum 5 texte, diferite ca gen literar).

Probele A. și B. se vor desfășura astfel:

În ziua probei, comisia elaborează, fixează și pregătește textele la prima vedere, numărul de obiecte precum și starea sufletească care le vor însoți. Subiectele vor fi de același nivel. În ziua examenului, candidatul va extrage un bilet din cele pregătite de comisie.

Proba **C** se va desfășura astfel:

Din repertoriul personal, elevul va prezenta un text indicat de comisie, după care va analiza teoretic textul prezentat (gen literar, integrarea acestuia în spectacol-după caz, personaje).

Pentru evaluarea probelor practice, respectiv **A, B, C**, se va ține cont de următoarele criterii:

- prezența scenică (încadrarea în perspectivă într-un anumit gen de erou, unitatea psihofizică în acțiune)
- expresivitatea vorbirii (dicție, respirație, calitatea vocii, capacitatea de nuanțare logică și afectivă)
- aptitudini scenice (capacitatea de improvizare a acțiunilor scenice, imaginație repertoriu, notă personală).

Pentru fiecare candidat, timpul maxim acordat este de 15 de minute.

Aprecierea se va face conform baremului probei.

Nota la proba practică se calculează ca medie aritmetică cu două zecimale, fără rotunjire, din notele acordate la probele **A, B, C**.

Notele acordate la probele **A, B, și C**, precum și nota finală a probei practice sunt consemnate în borderouri cu rubricație corespunzătoare specialității. Aceste documente vor fi pregătite de către comisia de examen, înaintea începerii probei practice.

NOTĂ:

Probele practice pentru muzică, teatru și coregrafie nu se susțin cu public.

La probele practice nu se admit contestații, cu excepția probei scrise la dicteu melodic și armonic.

Inspectoratele școlare vor asigura condiții adecvate desfășurării probelor practice.

Notă: Pregătirea candidaților și elaborarea subiectelor pentru examenul de bacalaureat 2007 se vor realiza în conformitate cu prevederile prezentei programe de bacalaureat și a programelor școlare în vigoare. Manualul școlar este doar unul dintre suporturile didactice utilizate de profesori și de elevi în predare-învățare, conținutul acestuia fiind valorificat în funcție de specificările din prezenta programă de bacalaureat și din programa școlară corespunzătoare filierei / profilului / specializării.